

A

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा (अशाखपत्रित) (मुख्य) परीक्षा-2019
पोलीस उपनिरीक्षक पदाकरिता स्वतंत्र पेपर क्र. 2 H13

← संच क्रमांक

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

108741

प्रश्नपुस्तिका - II

BOOKLET NO.

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी
आवश्यक ज्ञान

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायंकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. चाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच " उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. एका प्राचीन संस्कृतीतील बांधकाम कामगार अन्य बांधकाम कामगारांना शुभेच्छा देतांना "सुंदर बांधकाम" असे म्हणायचे असेल तर "gengro yatju" असे म्हणतो. जेव्हा बांधकाम कामगार घरी परततो तेव्हा मुले "बांधकाम सुंदर होतं"? असे विचारण्यासाठी "Ern yatju gengro" ? असे म्हणतात. यावर बांधकाम कामगार "Ern gengro" ("सुंदर होतं") किंवा "Ern gangro yatju!" असे उत्तरतो.

जर *gangro* हे शब्दचिन्ह *gengro* च्या विरोधी अर्थाने वापरले जात असेल तर दिलेल्या पर्यायांतून "Ern gangro yatju!" चा सर्वात अनुचित अर्थ निवडा.

- (1) घृणास्पद बांधकाम होतं. (2) ओंगळ बांधकाम होतं.
 (3) विद्रूप बांधकाम होतं. (4) उपयुक्त बांधकाम होतं.

In ancient civilization, construction workers would say "gengro yatju" when wishing other construction workers "beautiful building". Upon the construction workers' return, the children would ask "Ern yatju gengro" ?, which meant "Was building beautiful" ? The building workers would either reply "Ern gengro" ("Was beautiful building") or "Ern gangro yatju!"

If *gangro* symbolises the opposite of *gengro*, select the option that is most inappropriate meaning of "Ern gangro yatju!".

- (1) was obnoxious building (2) was foul building
 (3) was ugly building (4) was useful building

2. "राणीच्या आजोबांचा मुलगा हा राणीच्या मुलाचा आजोबा असू शकतो" या विधानासंबंधात जर फक्त थेट वा थोड्या दूरच्या नातेसंबंधाचा विचार केल्या तर योग्य निष्कर्ष निवडा.

निष्कर्ष :

- (a) जर राणी त्या आजोबांच्या मुलाची मुलगी असली तरच विधान सत्य ठरेल.
 (b) त्या आजोबांच्या मुलाची राणी मुलगी असली तरीही विधान असत्य ठरेल.
 (c) तो आजोबांचा मुलगा राणीचा काका असला तरीही विधान सत्य ठरेल.
 (d) तो आजोबांचा मुलगा राणीचा मामा असला तरीही विधान सत्य ठरेल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (b) सोडून सर्व सत्य (2) (a) सोडून सर्व असत्य
 (3) फक्त (c) सत्य (4) (a) किंवा (b) सत्य

Select correct conclusion/s with respect to statement if direct or indirect relationship is considered, "Rani's grand-father's son can be grand-father of Rani's son."

Conclusions :

- (a) Statement is true only if Rani is daughter of that grand-father's son.
 (b) Statement is false even if Rani is daughter of that grand-father's son.
 (c) Statement is true even if that grand-father's son is Rani's paternal uncle.
 (d) Statement is true even if that grand-father's son is Rani's maternal uncle.

Answer Options :

- (1) All are true but (b) (2) All are false but (a)
 (3) Only (c) is true (4) Either (a) or (b) is true

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

3. डे बॉटन यांच्या *The News : A User's Manual* (बातम्या : वापरण्यासाठी मार्गदर्शिका) या पुस्तकाचे सिंहावलोकन करताना संशोधक लुई बोव्डन नोंदवतात, डे बॉटन यानी पुरस्कारलेल्या परिकल्पनेप्रमाणे आपले जीवन सधन करणे वा अधिक समाधानकारक बनवणे ही बातम्यांची भूमिका नाही. अगदी लोकशाहीच्या चौथ्या स्तंभाची मोठ्या कळकळीने भलावण करणाऱ्या आणि बातम्यांवर भाष्य करणाऱ्या परोपकारी लोकांना देखील न्याहारी करत असताना या सूचनेमुळे ठसका लागेल. असे दावे ही स्व-मदत गुरू, दूरदर्शनवरील वास्तव स्पर्धा, आणि मूलतत्त्ववादी भाविकांची क्षेत्रे आहेत. आदर्शवाद केव्हाही टाकाऊ विचार प्रयोग नसला तरीही बातमी कशी असावी या संबंधाने व्याख्या, भूमिका, मर्यादा, इतिहास आणि सद्य सामाजिक वातावरण यांच्या सखोल शोधाशिवाय बातम्या माध्यमाची मार्गदर्शिका फारशी उपयुक्त ठरत नाही. काही मौलिक मर्मदृष्टी समाविष्ट असूनही मुळतच सुधारणा, अचूकता आणि अर्थपूर्ण चर्चेच्या अभावी *The News* हे पुस्तक शेवटी निराश करते.

वरील नोंदीच्या संदर्भात सत्य नसलेले/ली विधान/ने निवडा.

- सिंहावलोकन करणाऱ्याच्या मते, डे बॉटन यांचा बातम्यांच्या भूमिकेबाबतचा आदर्शवाद पूर्णपणे निरुपयोगी विचार प्रयोग ठरतो कारण त्यासाठी आदर्श बातमीची व्याख्या, भूमिका, मर्यादा इत्यादींचा शोध घेण्याची गरज आहे.
- लुई बोव्डन यांच्या मते आपली जीवने सधन करणे वा ती अधिक समाधानी करणे ही बातम्यांची भूमिका नाही.
- अर्थपूर्ण चर्चेसाठी आदर्श बातम्यांसंबंधाने आधार पुरवलेले नाहीत ही 'The News' या पुस्तकाची प्रमुख त्रुटी आहे.
- बातम्यावर भाष्य करणाऱ्या परोपकारी व्यक्ती देखील डे बॉटन यांच्या बातम्यांच्या लोकांच्या जीवनातील भूमिकेबाबत सहमत होणार नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (d) शिवाय एकही नाही.	(2) (c) शिवाय एकही नाही.
(3) (b) शिवाय एकही नाही.	(4) (a) शिवाय एकही नाही.

Louis Bowden, a researcher, while reviewing De Botton's *The News : A User's Manual* comments :

As per hypothesis put forward by De Botton, it is not the role of news to enrich our lives or make them more fulfilling. Even the most ardent advocates of the fourth estate and the most altruistic of news commentators would choke on their breakfast at the very suggestion. These claims are the domain of self-help gurus, reality television competitions and fundamentalist devotees. Whilst idealism isn't in itself a redundant thought experiment, a manual of news media without a thorough exploration of the definition, role, limitations, history and contemporary milieu of news just might be. Ultimately, despite some original insights, *The News* suffers irredeemably from a lack of refinement, precision and meaningful discussion.

Select the statement/s that is/are not true with respect to the above comment.

- According to reviewer, De Botton's idealism about the role of news is totally futile thought experiment as there is a need to explore definition, role, limitations, etc. of the ideal news.
- According to Louis Bowden role of news is not to enrich our lives or make them more fulfilling.
- Major drawback of 'The News' is that it doesn't provide bases for meaningful discussion about the ideal news.
- Altruistic news commentators also will not agree with De Botton's Idea about role of news in public life.

Answer Options :

(1) None but (d)	(2) None but (c)
(3) None but (b)	(4) None but (a)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

4. प्लायवुड हे जरी लाकडाचे नेत्रसुखद स्वरूप नसले तरी दर्जेदार प्लायवुड अतिशय महत्वाचे बांधकाम-साहित्य बनले आहे. ते लवचीक, तुलनेने स्वस्त, वाळवीनिरोधक व टिकाऊ आहे. लाकडाच्या भुशाचे थर एकमेकांवर चिकटवले गेल्यामुळे त्याचे प्रत्येक थराचा कण खालच्या कणांशी काटकोन करत एकमेकांवर येतो त्यामुळे त्याला मजबुती येते. लाकडाच्या कणांच्या पापुद्र्यांचे असे थर प्लायवुडला भक्कम बनवतात.

लाकडाच्या कणांच्या विशिष्ट मांडणीमुळे त्याला मिळालेल्या भक्कमपणामुळे प्लायवुडला प्राप्त होणारा गुणधर्म निवडा.

- (1) पर्यावरण स्नेही (2) टिकाऊ (3) वाळवी निरोधक (4) स्वस्त

Though not most pleasing form of wood to look at, quality plywood has become an incredibly important building material. It is flexible, comparatively inexpensive, termite resistant and durable. Its strength is due to layers of wood grains glued on the top of each other, with the grains of each layer making a right angle with the grain of the layer below it. This way of layering sheets of wood particles make plywood sturdy.

Select the quality of plywood that depends on its strength gained due to the peculiar arrangement of wood grains glued together.

- (1) ecofriendly (2) durable (3) termite resistant (4) cheaper

5. "लंडन ते दुबई प्रवास लंडन ते न्यूयॉर्क पेक्षा जलद होतो". हा निष्कर्ष नेहमी सत्य ठरवणारी दोन तथ्ये ओळखा. तथ्ये :

- (a) लंडन ते दुबई उड्डाण 7 तासांचे आहे.
 (b) न्यूयॉर्क ते लंडन उड्डाण 6 तासांचे आहे जे परतीच्या उड्डाणापेक्षा 1 तासाने कमी आहे.
 (c) लंडन ते दुबई उड्डाण 9 तासांचे आहे.
 (d) न्यूयॉर्क ते दुबई उड्डाण 11 तासांचे आहे, जे लंडन ते न्यूयॉर्क उड्डाणापेक्षा 3 तासांनी जास्त आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (d) (2) (a), (c) (3) (a), (b) (4) (b), (d)

Identify two facts that prove conclusion, "London to Dubai is quicker than London to New York." to be always true.

Facts :

- (a) A flight from London to Dubai is 7 hours.
 (b) The flight from New York to London is 6 hours, which is 1 hour less than return flight.
 (c) A flight from London to Dubai is 9 hours.
 (d) A flight from Dubai to New York is 11 hours, which is 3 hours more than flight from London to New York.

Answer Options :

- (1) (a), (d) (2) (a), (c) (3) (a), (b) (4) (b), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

6. नोकऱ्यांची कमतरता ही भारताची समस्या नाही तर गरिबी ही समस्या आहे. बेकारीचा 4.8 हा दर ही समस्या नाही पण आपले कष्टकरी बळ म्हणजे “काम करणारे गरीब” आहेत ही समस्या आहे.

वरील युक्तिवाद दुबळा करणारे विधान निवडा.

- (1) गरीब लोकांना बेकार राहून चालत नाही म्हणून ते जेमतेम मजुरीवर काम करणारे स्वयं-रोजगार करतात आणि ही स्वतःच केलेली स्वतःची पिळवणूक आहे.
- (2) विविध सरकारी योजनांतून गरीब व बेकार लोक मजुरी मिळवतात व प्रतिष्ठेचे जीवन जगतात.
- (3) भारतातील बहुतेक धाडसी उद्योग हे अनौपचारिक असतात, त्यांची उत्पादकता कमी असते व ते कमी मजुरी देतात.
- (4) भारतातील अनौपचारिक नोकऱ्यांचे प्रमाण 90% आहे आणि अनौपचारिक धाडसी उद्योगांना आकर्षक वेतन देणे शक्य नसते.

India's problem is not job shortage, but poverty. Unemployment rate of 4.8 is not the problem, but the fact that our labour force is “working poor”.

Select the statement that weakens above argument.

- (1) Poor people cannot afford to remain unemployed and therefore they are self-employed at subsistence wages and it is a self-exploitation.
- (2) Poor and unemployed people are earning wages through various government schemes and lead a dignified life.
- (3) Most of the enterprises in India are informal, have low productivity, and consequently, do not pay the lower wages.
- (4) Informal employment in India is 90% and earning descent wages is not possible in informal enterprises.

7. परमितने बियांचे रोझपेक्षा जास्त नमुने गोळा केले. रोझने नीलपेक्षा कमी नमुने गोळा केले. नीलने परमितपेक्षा जास्त नमुने गोळा केले. ऋताने परमितपेक्षा जास्त परंतु नीलपेक्षा कमी नमुने गोळा केले.

सर्वात जास्त नमुने गोळा करणारी व्यक्ती दर्शवणारा पर्याय निवडा.

- (1) परमित (2) ऋता (3) नील (4) रोझ

Parmit collected more samples of seeds than Rose. Rose collected fewer samples than Neel. Neel collected more samples than Parmit. Ruta collected more samples than Parmit but fewer samples than Neel.

Select the option that indicates person who collected highest number of samples.

- (1) Parmit (2) Ruta (3) Neel (4) Rose

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

8. नेमीला प्रत्येकी 25 किग्रॅचे 122 खोके आणि प्रत्येकी 20 किग्रॅचे 90 खोके तळमजल्यावरून 6 व्या मजल्यावर असलेल्या भांडारात न्यायचे आहेत. मुसळधार पावसामुळे त्याला मदत करण्यासाठी कोणीही उपलब्ध नाही. लिफ्टमध्ये सूचना आहे : 'कमाल भार 5 व्यक्ती किंवा 400 किग्रॅ'. जर नेमीचे वजन 65 किग्रॅ आहे तर हे काम सुरक्षितपणे करण्यासाठी त्याला तळमजला ते 6 वा मजला याप्रमाणे माराव्या लागणाऱ्या किमान फेऱ्या निवडा. (या फेऱ्यांत घनफळाचे व्यवस्थापन करता येईल असे गृहीत धरा)

- (1) 14 (2) 15 (3) 12 (4) 13

Nemi wants to move 122 boxes weighing 25 kg each and 90 boxes weighing 20 kg each, from the ground floor to the store located on 6th floor of our office block. Due to heavy rain no one is there to help him. The notice in the lift reads "MAXIMUM LOAD : 5 persons or 400 kg." If Nemi weighs 65 kg., then select the minimum number of journeys he needs to make from ground floor to 6th floor for completing the job safely. (Assume that volume is manageable in these journeys)

- (1) 14 (2) 15 (3) 12 (4) 13

9. सना, दीपा, अनिता, सविता, अलिया, कविता, सुनिता आणि वनिता वर्तुळाकार टेबलावर खेळ खेळतात.

- (a) अनिता आणि अलिया यांची तोंडे परस्परांसमोर आहेत.
 (b) सना आणि दीपा या अनिता आणि अलियाच्या शेजारी नाहीत.
 (c) वनिता ही सनाच्या उजवीकडे आहे आणि अनिताच्या शेजारी आहे.
 (d) कविता ही अलियाच्या शेजारी नाही आणि सविता ही दीपाच्या शेजारी नाही.

जर सविता आणि दीपा यांनी जागेची अदलाबदल केल्यास पुढीलपैकी कोणते विधान चुकीचे ठरेल ?

- (1) दीपा ही कविताच्या उजवीकडे लगतच्या जागी आहे.
 (2) सुनिता ही सविताच्या उजवीकडे लगतच्या जागी आहे.
 (3) दीपा ही कविताच्या समोर आहे.
 (4) सविता ही कविताच्या उजवीकडे लागून आहे.

Sana, Deepa, Anita, Savita, Alia, Kavita, Sunita and Vanita are playing cards sitting around a circular table.

- (a) Anita is exactly facing Alia.
 (b) Sana and Deepa is not neighbour of Anita and Alia.
 (c) Vanita is right of Sana and neighbour of Anita.
 (d) Kavita is not neighbour of Alia and Savita is not neighbour of Deepa.

Which of the following is false if Savita and Deepa interchange their positions ?

- (1) Deepa is immediate right to Kavita
 (2) Sunita is immediate right to Savita
 (3) Deepa is in front of Kavita
 (4) Savita is immediate right to Kavita

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

10. दोन शहरांदरम्यानच्या बस प्रवासासाठी दोन व्यक्तींना जे भाडे द्यावे लागते ते त्याच शहरांदरम्यान एका व्यक्तीला लग्गणाच्या रेल्वे प्रवासाच्या $4/3$ आहे. या शहरांदरम्यान सहा व्यक्तींनी बस प्रवास केला व आठ व्यक्तींनी रेल्वे प्रवास केला तेव्हा त्यांना एकूण ₹ 1,536 खर्च आला. तर या शहरांदरम्यान एका व्यक्तीसाठी लागणारे रेल्वे भाडे सांगणारी संख्या निवडा.

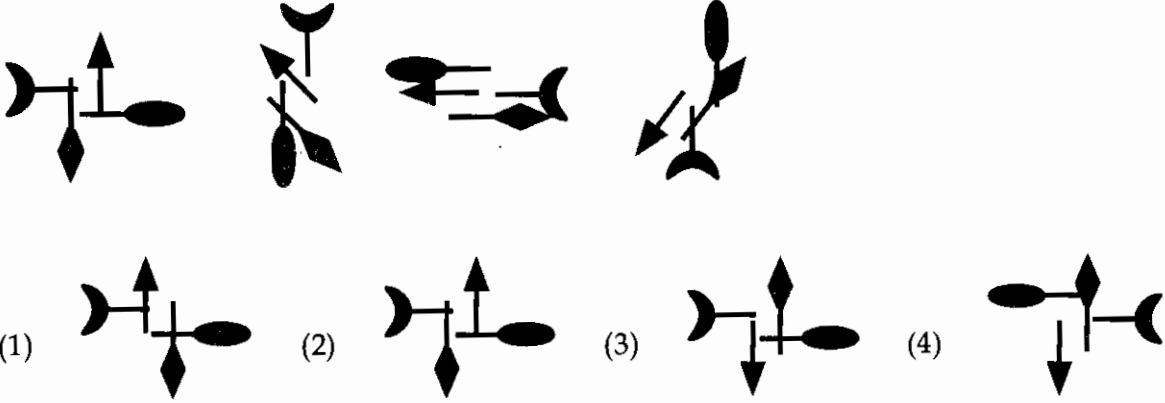
- (1) 126 (2) 128 (3) 120 (4) 114

The bus fare for two persons for travelling between two cities is four-thirds the train fare between same places for one person. The total fare paid by six persons travelling by bus and eight persons by train is ₹ 1,536 between these two cities. Select the number that tells train fare required for one person between these cities.

- (1) 126 (2) 128 (3) 120 (4) 114

11. प्रतिमा मालिकेच्या 5 व्या जागेसाठी उचित प्रतिमा निवडा.

Select appropriate image for 5th place in the following image series.

12. पुढील विधानाच्या संदर्भात योग्य पर्याय निवडा.

$$(x+a)(x-b)(x+c)(x-d)(x+e) \dots (x+y)(x-z) = ?$$

- (1) $a \times z$ (2) 26
(3) x चा 26 वा घातांक (4) शून्य

Select the correct option with respect to following statement.

$$(x+a)(x-b)(x+c)(x-d)(x+e) \dots (x+y)(x-z) = ?$$

- (1) $a \times z$ (2) 26
(3) x to the power of 26 (4) Zero

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

13. एका शाळेत पक्षी निरीक्षण, रंगकला, बागकाम, चित्रपट आस्वाद आणि पुस्तक वाचन अशी पाच छंद मंडळे आहेत. पक्षी निरीक्षण गट प्रत्येक 6 व्या दिवशी, चित्रपट आस्वाद गट दर 5 व्या दिवशी, पुस्तक वाचन गट दर 4 थ्या दिवशी, रंगकला गट दर 3 च्या दिवशी आणि बागकाम गट दर 2 च्या दिवशी एकत्र येतात. शाळेच्या 180 दिवसांच्या कालावधीत हे गट जितक्या वेळा एका दिवशी भेटतील त्या संबंधीचे चुकीचे विधान निवडा.

- (1) चित्रपट आस्वाद आणि पुस्तक वाचन गट 9 दिवस एकत्र भेटतील.
- (2) सर्व गट 3 दिवस एकत्र भेटतील.
- (3) चित्रपट आस्वाद, बागकाम आणि पुस्तक वाचन गट 8 दिवस एकत्र भेटतील.
- (4) पक्षी निरीक्षण आणि रंगकला गट 10 दिवस एकत्र भेटतील.

In a school there are five hobby clubs and they are bird watching, painting, gardening, film appreciation and book reading. The bird watching group meets every 6th day, film appreciation group meets every 5th day, the book reading group meets every 4th day, painting group meets every 3rd day, and gardening group meets every 2nd day. Select the false statement with respect to this information about these group meeting on the same days during 180 school days.

- (1) Film appreciation and book reading groups will be meeting together on 9 days.
- (2) All groups will be meeting on together 3 days.
- (3) Film appreciation, gardening and reading group will be meeting together on 8 days.
- (4) Bird watching and painting groups will be meeting together on 10 days.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

14. भारताने देव देवतांना मूर्तीरूपात व्यक्त केले, यक्षिणी, अभिसारिका आणि दैनंदिन जगण्यातील विविध कृती यांची बारकाव्यानिशी शिल्पे खोदली पण राजकीय इतिहास नोंदवून ठेवण्याकडे किंवा आपल्या राजांच्या प्रतिमा तयार करण्याकडे अजिबात लक्ष दिले नाही. आपल्या राजांना त्यांच्या काळातील नाण्यांवर स्थान नाही. प्राचीन भारतीय धातुविज्ञानात व मूर्तीविज्ञानात पारंगत असूनही त्यांनी पाडलेली नाणी लाज वाटावी इतकी ओबडधोबड आहेत. जेव्हा भारत-अफगाण सीमेवरील बक्ट्रियातील देमेत्रिअस व मिनांडर हे भारतीय-ग्रीक शासक स्वतःच्या हुबेहुब प्रतिमा छापलेली नाणी पाडत होते तेव्हा आमचे, अजातशत्रु, बिंबीसार आणि अगदी चंद्रगुप्त मौर्य आणि अशोक हे ओबडधोबड ठोकलेली नाणी जारी करत होते.

अधोरेखित विधानांचे सर्वात जास्त तर्कसंगत अर्थनिर्वचन करणारा पर्याय निवडा.

- (1) जरी भारतीय धातुविज्ञानात व मूर्तीविज्ञानात पारंगत होते तरी त्यांना नाणी पाडण्याचे ज्ञान नव्हते.
- (2) मूर्तीविज्ञानाच्या अभावामुळे ऐतिहासिक दस्तावेज म्हणून उपयुक्त ठरू शकली असती अशी राजांच्या प्रतिमा असलेली नाणी भारतात नाहीत.
- (3) जरी भारतीय मूर्तीविज्ञानात पारंगत होते तरी त्यांनी, त्यांचा उपयोग त्यांनी राजांच्या प्रतिमा असलेल्या नाण्यांची निर्मितीसाठी केला नाही.
- (4) भारतीयांनी मूर्तीवैज्ञानिक व धातुवैज्ञानिक कौशल्ये, ज्यांचा उपयोग महत्त्वाचा ऐतिहासिक दस्तावेज म्हणून उपयोग झाला असता अशी राजांच्या प्रतिमा असलेली नाणी पाडण्यासाठी वापरली नाहीत.

India depicted gods and goddesses in the form of icons, sculpted Yakshis, Abhisariks and many actions of daily life in detail but didn't bother to record political history or images of our kings. There is no place for our kings on coins of that era. Despite ancient Indians having excelled in metallurgy and in iconography, metal coins minted by them were shamefully crude. When the Indo-Greek rulers like Demetrius and Menander in Bactria on the Indo-Afghan border were minting coins with their life-like images imprinted on them, our Ajatshatru, Bimbisara and even Chandragupta Mourya and Ashoka were issuing crude punch marked coins.

Select the option that interprets underlined statements most logically.

- (1) Indians though excelled in metallurgy and iconography, lacked knowledge of minting coins.
- (2) Due to lack of knowledge of iconography, India did not use coins having images of kings that could have been served as historical record.
- (3) Though Indians excelled in iconography they did not use it to create coins with king's images.
- (4) Indians did not use their skills of iconography and metallurgy for minting coins with images of kings that could have served as important historical record.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

15. पुढे दिलेला युक्तिवाद अभ्यासा आणि सर्वात जवळून यासारखीच अनुमान प्रक्रिया असणारा युक्तिवाद दर्शवणारा पर्याय निवडा.

जर तुम्ही बासरी वादनाचा सराव केल्या तर तुमचे वादन सुधारेल. मी तबलावादनाचा सराव केल्या नाही म्हणून माझे तबलावादन सुधारले नाही. पुढच्या महिन्यात स्पर्धा आहे. म्हणून चांगले काम करण्यासाठी मी कष्ट केले पाहिजेत.

- (1) सायकलस्वारीसाठी तुम्ही कष्ट केले तर तुमचा वेग वाढेल. वेग वाढवण्यासाठी मी खूप कष्ट केले आणि स्पर्धा जिंकण्यास सुरुवात केली. पुढच्या आठवड्यात परीक्षा आहे. जर मला उत्तीर्ण व्हायचे असेल तर मला अभ्यास करत राहिले पाहिजे.
- (2) जर सूरपेटी वादनाचा तुम्ही नियमित सराव केल्या तर तुमचे वादन सुधारेल. रसिकाने फारसा सराव केल्या नाही परंतु तिचे वादन सुधारले म्हणजे तिने पुरेसा सराव केल्या असल्या पाहिजे. कदाचित ती हे वर्ष संपताना येणाऱ्या विशारद परीक्षेतसुद्धा उत्तीर्ण होऊ शकेल.
- (3) जर तुम्ही गायनासाठी खूप कष्ट केले तर तुमचे गायन सुधारेल. मी माझ्या नृत्य कौशल्यासाठी काही कष्ट केलेले नाहीत म्हणून माझे नृत्य सुधारलेले नाही. येत्या दोन महिन्यात माझी परीक्षा आहे म्हणून त्यात उच्च श्रेणी मिळवण्यासाठी मी नियमित सराव केल्या पाहिजे.
- (4) परिपूर्णतेच्या प्राप्तीसाठी सरावाची गरज आहे. समस्यानिराकरण कौशल्यात मला लवकरच पारंगत झाले पाहिजे म्हणून मी परिश्रमपूर्वक सराव केल्या. लवकरच होऊ घातलेल्या स्पर्धेत मी सहभागी होणार आहे आणि खात्रीने ती जिंकणार आहे.

Study the argument given below and select the option that indicates argument with most closely similar reasoning.

If you practice playing flute, your playing will get better. I have not practiced playing tabla, so my playing has not got better. There is a competition next month. So I must work hard to do well.

- (1) If you work hard at cycling you will get faster. I have worked harder to get faster, and I have started winning competitions. There is an examination next week. If I want to pass it I must keep studying.
- (2) If you practice regularly playing harmonium your playing will get better. Rasika has not practiced much but her playing has got better so she must have worked enough. She may even pass her Visharad examination latter this year.
- (3) If you work hard at singing you will become better. I have not worked hard at my dancing skills, so I have not become better. I have an examination in next two months' time. So I must practice every day to get higher grades.
- (4) Practice is necessary for achieving perfection. I have practice hard on my problem solving skills so I should soon be perfect. I am participating in competition coming up soon and I am surely going to win it.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

16. खालील वैशिष्टे कोणत्या प्रकारच्या वनांची आहेत ?

- (a) वृक्षांची मुळे दलदलीतून वर आलेली असतात.
 (b) वृक्षांच्या खोडांना सर्व बाजूंनी मुळे फुटलेली असतात.
 (c) वृक्षांची ऊंची फारसी नसते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) उष्ण कटिबंधीय निमसदाहरीत वने (2) आर्द्र पानझडी वने
 (3) किनारी वने (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which type of forests have the following characteristics ?

- (a) The roots of the trees comes up from the marshy area.
 (b) The trunk of the trees have roots on its all sides.
 (c) The trees don't have much height.

Answer Options :

- (1) Tropical semi evergreen forest (2) Moist deciduous forest
 (3) Coastal forest (4) None of the above

17. जोड्या लावा :

मृदा	pH मूल्य
(a) कृतीशून्य	(i) 4.5 ते 5.5
(b) अल्कधर्मी	(ii) 5.5 ते 6.5
(c) साधारण अम्ल	(iii) 7.5 ते 6.5
(d) मध्य अम्ल	(iv) 6.5 ते 7.5

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the following :

Soil	pH value
(a) Neutral	(i) 4.5 to 5.5
(b) Alkaline	(ii) 5.5 to 6.5
(c) Slightly acid	(iii) 7.5 to 6.5
(d) Moderately acid	(iv) 6.5 to 7.5

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

18. सन 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील नागरी लोकसंख्येचे प्रमाण _____ इतके आहे.

- (1) 35.14% (2) 45.23% (3) 50.68% (4) 60.32%

As per 2011 census percentage of urban population in Maharashtra is _____.

- (1) 35.14% (2) 45.23% (3) 50.68% (4) 60.32%

19. 1951 च्या जनगणनेप्रमाणे महाराष्ट्रातील लोकसंख्येची घनता किती होती ?

- (1) 104 (2) 164 (3) 257 (4) 260

As per the 1951 census what was the density of population in Maharashtra ?

- (1) 104 (2) 164 (3) 257 (4) 260

20. 'फलोद्यान विकास' कार्यक्रमाचा उद्देश कोणता होता ?

- (1) मजूरांना काम देणे
(2) शेतीची किफायतशिरता वाढवणे
(3) साधन संपत्तीची निर्मिती करणे
(4) वरील सर्व

What was the objective of horticulture development ?

- (1) To provide work to labour
(2) To increase profitability of agriculture
(3) Creation of natural resources
(4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

21. जोड्या लावा :

विजनिर्मिती प्रकल्प	सुरुवात वर्ष
(a) भातसा	(i) 1962
(b) राधानगरी	(ii) 2002
(c) कोयना	(iii) 1952
(d) माजलगाव	(iv) 1991

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

Match the following :

Hydel Power Project	Starting Year
(a) Bhatsa	(i) 1962
(b) Radhanagari	(ii) 2002
(c) Koyna	(iii) 1952
(d) Majalgao	(iv) 1991

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

22. लातूर जिल्ह्याला महाराष्ट्रातील किती जिल्ह्यांच्या सिमा आहेत ?

- (1) 03 (2) 04 (3) 05 (4) 06

How many district boundaries are having to Latur district in Maharashtra ?

- (1) 03 (2) 04 (3) 05 (4) 06

23. खालीलपैकी कोणत्या नदीच्या खोऱ्यात येलदरी व सिद्धेश्वर धरणे बांधली आहेत ?

- (1) तापी (2) मांजरा (3) पूर्णा (4) गिरणा

In which of the following river basin, Yeldari and Sidheshwar dams have been built ?

- (1) Tapi (2) Manjara (3) Purna (4) Girna

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

24. ओझरखेड, पालखेड ही धरणे कोणत्या जिल्ह्यात आहेत ?

- (1) सांगली (2) सातारा (3) पुणे (4) नाशिक

In which district Ozarkhed, Palkhed dams are located ?

- (1) Sangli (2) Satara (3) Pune (4) Nashik

25. महाराष्ट्रात सर्वात मोठा सौर ऊर्जा प्रकल्प कोणत्या ठिकाणी सुरू आहे ?

- (1) चिखलदरा (2) मालेगाव (3) कळसूबाई (4) साक्री

Where the largest solar energy project is functioning in Maharashtra ?

- (1) Chikhalgara (2) Malegaon (3) Kalsubai (4) Sakkri

26. भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या इ.स. 1887 च्या मद्रास अधिवेशनाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) बॅ. बद्रुद्दीन तय्यबजी (2) डॉ. अंनी बेझेंट

- (3) गोपाळकृष्ण गोखले (4) उमेशचंद्र बॅनर्जी

Who was the President of Indian National Congress, 1887 held in Madras ?

- (1) Barrister Badruddhin Tayyabaji (2) Dr. Anni Besant

- (3) Gopal Krishna Gokhale (4) Umeshchandra Banerji

27. _____ हे पुणे सार्वजनिक सभेचे संस्थापक सदस्य नव्हते.

- (1) म.गो. रानडे (2) गो.ग. आगरकर

- (3) जी.व्ही. जोशी (4) एस.एच. साठे

_____ was not the founder member of Sarvajanik Sabha of Pune.

- (1) M.G. Ranade (2) G.G. Agarkar

- (3) G.V. Joshi (4) S.H. Sathe

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

28. 1890 मध्ये _____ हे पुणे सार्वजनिक सभेचे चिटणीस झाले.

(1) महादेव गोविंद रानडे	(2) गणेश वासुदेव जोशी
(3) विश्वनाथ नारायण मंडलीक	(4) गोपाळ कृष्ण गोखले

_____ became Secretary of the Poona Sarvajanik Sabha in 1890.

(1) Mahadev Govind Ranade	(2) Ganesh Vasudev Joshi
(3) Vishvanath Narayan Mandlik	(4) Gopal Krishna Gokhale

29. जोड्या जुळवा :

(a) ह्यूम	(i) भारतीय राष्ट्रीय सभेचे सरचिटणीस
(b) दिनशा वाच्छा	(ii) भारतीय राष्ट्रीय सभेचे सचिव
(c) गोपाळ कृष्ण गोखले	(iii) भारतीय राष्ट्रीय सभेचे अतिरीक्त संयुक्त सचिव
(d) दाजी आबाजी खरे	(iv) भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या सचिवालयातील गोखलेंचे उत्तराधिकारी

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(i)	(iv)	(iii)

Match the following :

(a) Hume	(i) General Secretary of the Indian National Congress
(b) Dinshaw Wacha	(ii) Secretary of the Indian National Congress
(c) Gopal Krishna Gokhale	(iii) Additional Joint Secretary of the Indian National Congress
(d) Daji Abaji Khare	(iv) Successor of Gokhale in the Secretariat of the Indian National Congress

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(i)	(iv)	(iii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

30. कोल्हापूरच्या शाहू महाराजांनी डॉ. बी.आर. आंबेडकरांना _____ मदत केली होती.

- (1) 'हरिजन बंधु' च्या प्रकाशनासाठी
- (2) 'स्वराज्यांच्या' प्रकाशनासाठी
- (3) 'मूक नायकांच्या' प्रकाशनासाठी
- (4) 'बहिष्कृत भारत' च्या प्रकाशनासाठी

Shahu Maharaj of Kolhapur had helped Dr. B.R. Ambedkar :

- (1) For the publication of "Harijan Bandu"
- (2) For the publication of "Swarajya"
- (3) For the publication of "Mook Nayak"
- (4) For the publication of "Bahiskrut Bharat"

31. नेटीव्ह जनरल लायब्ररी, फिमेल हायस्कूल, वेस्टर्न इंडीया इंडस्ट्रीयल असोसिएशनची सुरुवात _____ नी केली.

(1) रा.गो. भांडारकर	(2) गो.कृ. गोखले
(3) गो.ग. आगरकर	(4) म.गो. रानडे

Native General Library, Female High School, Western India Industrial Association were started by _____.

(1) R.G. Bhandarkar	(2) G.K. Gokhale
(3) G.G. Agarkar	(4) M.G. Ranade

32. भारतीय सामाजिक परिषदेची स्थापना खालीलपैकी कोणी केली होती ?

(a) म.गो. रानडे	(b) मो.क. गांधी
(c) बेहरामजी मलबारी	(d) बा.गं. टिळक

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a)	(2) (a) आणि (c)	(3) (c) आणि (d)	(4) (a) आणि (d)

Who from the following had established Indian Social Conference ?

(a) M.G. Ranade	(b) M.K. Gandhi
(c) Beheramji Malbari	(d) B.G. Tilak

Answer Options :

(1) (a) only	(2) (a) and (c)	(3) (c) and (d)	(4) (a) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

33. जोड्या लावा.

(a) रमाबाई रानडे	(i) स्त्री पुरुष तुलना
(b) जनाक्का शिंदे	(ii) आर्य महिला समाज
(c) पंडिता रमाबाई	(iii) डिप्रेसड क्लास मिशन
(d) ताराबाई शिंदे	(iv) हिंदू लेडिज सोशल क्लब

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following :

(a) Ramabai Ranade	(i) Stri Purush Tulna
(b) Janakka Shinde	(ii) Arya Mahila Samaj
(c) Pandita Ramabai	(iii) Depressed Class Mission
(d) Tarabai Shinde	(iv) Hindu Ladies Social Club

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

34. लो. टिळकांनी 23 एप्रिल 1916 ला पुण्यामध्ये _____ ची स्थापना केली.

(1) प्रभाकर	(2) डेक्कन एज्युकेशन सोसायटी
(3) फर्ग्युसन कॉलेज	(4) होमरूल लिग

Lokmanya Tilak founded _____ at Pune on 23rd April 1916.

(1) Prabhakar	(2) Deccan Education Society
(3) Fergusson College	(4) Home Rule League

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

35. 'द हायकास्ट हिंदू वुमन' हे पुस्तक _____ यांनी लिहीले.

(1) लेडी फॉकलंड	(2) पंडिता रमाबाई
(3) रमाबाई आंबेडकर	(4) लेडी वेलिंग्टन

The book 'The High-Caste Hindu Woman' was written by _____.

(1) Lady Falkland	(2) Pandita Ramabai
(3) Ramabai Ambedkar	(4) Lady Wellington

36. राज्यात राष्ट्रपती राजवट घोषित केल्याचे खालीलपैकी कोणते आवश्यक परिणाम होतातच असे नाही ?

- (a) राज्य विधान सभेचे विसर्जन
 (b) राज्य विधान परिषदेचे विसर्जन
 (c) राज्यातील मंत्री परिषदेची पदच्युती

खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य उत्तर द्या :

- (1) (b), (c) (2) (a), (c) (3) (a), (b) (4) (a), (b), (c)

Which of the following are **not** necessarily the consequences of the proclamation of the President's rule in a State ?

- (a) Dissolution of the State Legislative Assembly
 (b) Dissolution of the State Legislative Council
 (c) Dismiss of the Council of Ministers in the State

Choose **correct** answer using the code given below.

- (1) (b), (c) (2) (a), (c) (3) (a), (b) (4) (a), (b), (c)

37. राज्यातील जिल्हा न्यायालयांचे न्यायाधीश कोणाकडून नियुक्त होतात ?

(1) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश	(2) राज्यपाल
(3) राज्याचे मंत्रिमंडळ	(4) राज्याचे महाधिवक्ता

District Judges in a State are appointed by whom ?

(1) Chief Justice of High Court	(2) Governor
(3) Council of Ministers of the State	(4) Advocate General of State

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

38. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या अनुच्छेदानुसार सर्वोच्च न्यायालयाला स्वतःचे आदेश व निकालाचा पुनर्विचार करण्याचा अधिकार आहे ?

- (1) अनुच्छेद 137 (2) अनुच्छेद 143 (3) अनुच्छेद 136 (4) अनुच्छेद 138

Under which article of Indian Constitution, the Supreme Court having the power to review its own judgements and orders ?

- (1) Article 137 (2) Article 143 (3) Article 136 (4) Article 138

39. राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे याबाबत जोड्या लावा :

अनुच्छेद	तरतूद
(a) 39A	(i) उद्योगधंद्यांच्या व्यवस्थापनात कामगारांचा सहभाग
(b) 40	(ii) नागरिकांसाठी समान नागरी संहिता
(c) 43A	(iii) समान न्याय व कायदेविषयक मोफत सहाय्य
(d) 44	(iv) ग्रामपंचायतींचे संघटन

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the pairs regarding Directive Principles of State Policy :

Article	Provision
(a) 39A	(i) Participation of workers in management of industries
(b) 40	(ii) Uniform civil code for the citizens
(c) 43A	(iii) Equal justice and free legal aid
(d) 44	(iv) Organisation of Village Panchayats

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

40. भारतातील सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालये यांच्या आदेशाच्या अधिकार क्षेत्रासंदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (1) सर्वोच्च न्यायालय केवळ मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी नाही तर इतर कारणासाठीही आदेश काढू शकतात तर उच्च न्यायालये केवळ मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी आदेश काढू शकतात.
- (2) उच्च न्यायालये निषेधाज्ञेचा आदेश काढू शकतात तर सर्वोच्च न्यायालय निषेधाज्ञेचा आदेश काढू शकत नाहीत.
- (3) सर्वोच्च न्यायालय केवळ अपिलच्या बाबतीत आदेश काढू शकते तर जेव्हा एखादा पक्षकार उच्च न्यायालयाकडे शेट गेला तरच उच्च न्यायालये आदेश काढू शकतात.
- (4) उच्च न्यायालये केवळ मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी नाही तर इतर कारणांसाठीही आदेश काढू शकतात तर सर्वोच्च न्यायालय केवळ मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी आदेश काढू शकतात.

Which of the following statements is **correct** about the difference between the writ jurisdiction of the Supreme Court and High Courts in India ?

- (1) The Supreme Court can issue writs not only for the purpose of enforcement of Fundamental Rights but also for any other purpose, whereas High Courts can issue writs only for the purpose of enforcement of Fundamental Rights.
- (2) High Courts can issue the writ of Injunction whereas the Supreme Court cannot issue the writ of Injunction.
- (3) The Supreme Court can issue writs only in the case of appeal, whereas High Courts can issue writs only when the party directly approaches it.
- (4) High Courts can issue writs not only for the purpose of enforcement of Fundamental Rights but also for any other purpose, whereas the Supreme Court will issue writs only for the purpose of Enforcement of Fundamental Rights.

41. 1976 च्या 42 व्या घटनादुरुस्ती अधिनियमाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) सरनाम्यामध्ये फक्त समाजवादी व धर्मनिरपेक्ष हे दोन नवीन शब्द जोडण्यात आले.
- (2) मंत्रिमंडळाचा सल्ला राष्ट्रपतीवर बंधनकारक करण्यात आला.
- (3) सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालयांचे न्यायिक पुनर्विलोकनाचे आणि प्राधिलेख काढण्याचे अधिकार क्षेत्र मर्यादित करण्यात आले.
- (4) लोकसभेचा आणि राज्य विधानसभांचा कार्यकाळ 5 वर्षांवरून 6 वर्षांपर्यंत वाढविण्यात आला.

Which one of the following statements regarding the 42nd Amendment Act of 1976 is **incorrect** ?

- (1) Added only two new words i.e. socialist and secular in the Preamble.
- (2) Made the President bound by the advise of the Cabinet.
- (3) Curtailed the power of judicial review and writ jurisdiction of the Supreme Court and High Courts.
- (4) Raised the tenure of Lok Sabha and State Legislative Assemblies from 5 to 6 years.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

42. खालीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- भारतीय संघराज्याच्या घटकराज्यांचा भूप्रदेश (सीमा)संसद साध्या बहुमताने बदलू शकते.
- संसदेला राज्याच्या भूप्रदेशाची पुनर्विभागणी करण्याअगोदर राज्य विधिमंडळाची संमती आवश्यक असते.
- कोणत्याही राज्याच्या भूप्रदेशाची पुनर्विभागणी संबंधित विधेयक संसदेमध्ये सादर करण्यासाठी राष्ट्रपतीची शिफारस आवश्यक असते.
- राज्याच्या नावामध्ये बदल करण्यासंबंधी विधेयकाची शिफारस करण्याअगोदर राष्ट्रपतीकडे राज्याचा अभिप्राय प्राप्त झाला पाहिजे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त (2) (c), (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (c)

Which of the following statement/s is/are correct ?

- The territory of the units of the Indian Federation may be altered by the Parliament by a simple majority.
- The consent of a State Legislature is necessary before the Parliament redistributes its territory.
- The President's recommendation is necessary for introducing in the Parliament a Bill on redistributing territory of any state.
- The President must receive the state's opinion before recommending a Bill on altering the name of the state.

Answer Options :

- (1) (a) only (2) (c), (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (c)

43. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अध्यक्षीय पद्धतीमध्ये अध्यक्ष हा विधिमंडळास जबाबदार असतो.
- संसदीय पद्धतीत राज्याचा प्रमुख हा राजा देखील असू शकतो.
- अध्यक्षीय पद्धतीत अध्यक्ष हा शासन प्रमुख आहे.
- भारतातील संसदीय पद्धतीत राष्ट्रपती हा वास्तविक शासन प्रमुख आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

- (1) (a), (b) (2) (b), (c), (d) (3) (a), (d) (4) (b), (c)

Consider the following statements :

- In Presidential system, the President is accountable to the legislature.
- In Parliamentary system, the head of the state may be monarch.
- In Presidential system, the President is the head of the government.
- In Parliamentary system in India, the President is the real head of the government.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) (a), (b) (2) (b), (c), (d) (3) (a), (d) (4) (b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

44. योग्य विधाने ओळखा.

- (a) पंतप्रधान हे आंतर-राज्य परिषदेचे अध्यक्ष असतात.
 (b) सर्व राज्यांचे मुख्यमंत्री हे आंतर-राज्य परिषदेचे सदस्य असतात.
 (c) भारतीय संविधानाचे अनुच्छेद 273 हे आंतर-राज्य परिषदेशी संबंधित आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a), (b) (2) फक्त (a), (c)
 (3) फक्त (b), (c) (4) वरील सर्व

Select the correct statements :

- (a) The Prime Minister is the Chairman of the Inter-State Council.
 (b) Chief Ministers of all states are members of the Inter-State Council.
 (c) Article 273 of Indian Constitution is related to the Inter-State Council.

Answer Options :

- (1) Only (a), (b) (2) Only (a), (c)
 (3) Only (b), (c) (4) All of the above

45. खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) खाजगीपणाचा हक्क (Right to Privacy) हा जीवित व व्यक्तिगत स्वातंत्र्याचा अविभाज्य भाग आहे.
 (2) खाजगीपणाचा हक्क हा मूलभूत हक्क आहे.
 (3) एम.पी. शर्मा खटला (1954) आणि खरक सिंग खटला (1962) यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने निकाल दिला होता की, खाजगीपणाचा हक्क हा मूलभूत हक्क नाही.
 (4) वरीलपैकी एकही नाही.

Which one of the following statement is incorrect ?

- (1) Right to Privacy is an integral part of Right to Life and Personal Liberty.
 (2) Right to Privacy is a Fundamental Right.
 (3) In MP Sharma case (1954) and Kharak Singh case (1962) the Supreme Court ruled that Right to Privacy was not a Fundamental Right.
 (4) None of the above.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

46. खाली दिलेल्या संकेतांचा वापर करून खालील कायद्यांचा त्यांच्या कालक्रमानुसार योग्य क्रम लावा.

- (a) हुंडा प्रतिबंध अधिनियम
- (b) बालविवाह प्रतिबंध कायदा
- (c) अनैतिक वाहतूक (प्रतिबंध) कायदा
- (d) नागरी हक्क संरक्षण कायदा

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (c), (a), (b), (d) (2) (b), (d), (c), (a)
- (3) (a), (b), (d), (c) (4) (d), (a), (b), (c)

Arrange chronologically the enactment years of the following Acts by using codes given below.

- (a) Dowry Prohibition Act.
- (b) Child Marriage Restraint Act.
- (c) Immoral Traffic (Prevention) Act.
- (d) Protection of Civil Rights Act.

Answer Options :

- (1) (c), (a), (b), (d) (2) (b), (d), (c), (a)
- (3) (a), (b), (d), (c) (4) (d), (a), (b), (c)

47. "बेकायदेशीर गतिविधी (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967" ची कोणती अनुसूची प्रतिबंधित दहशतवादी संघटनांची यादी प्रदान करते ?

- (1) पहिली अनुसूची (2) दुसरी अनुसूची
- (3) तिसरी अनुसूची (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Which schedule of "The Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967" provides the list of banned "Terrorist organisation" ?

- (1) The First Schedule (2) The Second Schedule
- (3) The Third Schedule (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

48. भारतीय राज्य घटनेच्या अनुच्छेद _____ खाली प्रत्येक नागरिकास न्याय मिळविण्याची संधी देणे व आर्थिक किंवा कोणत्याही परिस्थितीत ती नाकारली जाऊ नये याची हमी देणे हे राज्याचे कार्य आहे.

- (1) 39 (2) 39-A (3) 51 (4) 51-A

It shall be the function of the state under Article _____ of the Indian Constitution to ensure that opportunities for securing justice are not denied to any citizen by reason of economic or other disability.

- (1) 39 (2) 39-A (3) 51 (4) 51-A

49. अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती (अत्याचाराचे निवारण) अधिनियम, 1989 च्या कोणत्या कलमांतर्गत विशेष न्यायालयाची तरतूद केली आहे ?

- (1) 14 (2) 17 (3) 21(1) (4) 21(3)

Under Scheduled Caste/Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 in which section there is a provision for arrangement of special court ?

- (1) 14 (2) 17 (3) 21(1) (4) 21(3)

50. शिक्षणाचा अधिकार हा मूलभूत अधिकार म्हणून _____ या वर्षी देण्यात आला.

- (1) 2002 (2) 2005 (3) 2009 (4) 2010

The Right to Education is given as Fundamental Right in the year _____.

- (1) 2002 (2) 2005 (3) 2009 (4) 2010

51. सार्वजनिक सेवकास लूच देण्यासंबंधीचा अपराध हा भ्रष्टाचार प्रतिबंधक (दुरुस्ती) अधिनियम, 2018 मधील कोणत्या कलमाशी संबंधित आहे ?

- (1) कलम 7A (2) कलम 8(1)
(3) कलम 9(1) (4) वरीलपैकी नाही

Offence relating to bribing of a public servant is pertaints to which section of the Prevention of Corruption (Amendment) Act, 2018 ?

- (1) Section 7A (2) Section 8(1)
(3) Section 9(1) (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

52. अनुसूचित जाती व जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) कायदा, 1989 च्या कलम 2(1)(e) अन्वये 'विशेष सरकारी अभियोक्ता' याचा अर्थ, _____ मध्ये उल्लेखिलेला विशेष सरकारी अभियोक्ता किंवा अधिवक्ता म्हणून निर्देश केलेला सरकारी अभियोक्ता असा आहे.

- (1) कलम 15 (2) कलम 13 (3) कलम 16 (4) कलम 14

According to Section 2(1)(e) of S.C. and S.T. (Prevention of Atrocities) Act, 1989, 'Special Public Prosecutor' means a Public Prosecutor specified as a Special Public Prosecutor or an advocate referred to in _____.

- (1) Section 15 (2) Section 13 (3) Section 16 (4) Section 14

53. मानव-तस्करी विरोधी मोहिमेच्या कार्यासाठी खालीलपैकी 2018 साली कोणाला "अमेरिकन प्रेसिडेंट्स पुरस्कार" ने सन्मानित करण्यात आले ?

- (1) अंबिका पटेल-लुईस (2) मिनल पटेल डेविस
(3) कामिनी पटेल-लुईस (4) एल्डा डी'मेलो

Amongst the following, who has been honoured with "American President Award" in the year 2018 for campaign against human trafficking ?

- (1) Ambika Patel - Luies (2) Minal Patel Davis
(3) Kamini Patel - Luies (4) Elda D'Mello

54. मानवी हक्काच्या सार्वभौम घोषणापत्रावरील महत्त्वपूर्ण कागदपत्रे तयार करण्यात भारतीय सुधारकाने भूमिका बजावल्याबद्दल संयुक्त राष्ट्रांचे मुख्य अँटोनियो ग्युटेरेस यांनी खालील कोणत्या मानवाधिकार कार्यकर्त्यांचे कौतुक केले ?

- (1) पुष्पा जिवराज भावे (2) चारुशिला अमृतभाई सदावर्ते
(3) हंसा जिवराज मेहता (4) पुष्पा विनोद देशपांडे

UN Chief, Antonio Guterres has lauded which of the following Human Right Activist for role played by Indian reformer and in shaping the landmark documents on Universal Declaration of Human Rights ?

- (1) Pushpa Jivraj Bhave (2) Charushila Amrutbhai Sadavarte
(3) Hansa Jivraj Mehta (4) Pushpa Vinod Deshpande

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

55. नागरी हक्क संरक्षण कायदा, 1955 च्या कलम _____ नुसार 'अस्पृश्यता' निवारणातून उदयास आलेले अधिकार संबंधित व्यक्तिला उपयोगी पडतील याची हमी देण्याचे राज्य सरकारचे कर्तव्य आहे.

- (1) 16 (2) 16-A (3) 15 (4) 15-A

Under Section _____ of the Protection of Civil Rights Act, 1955 it shall be the duty of the State Government to ensure that the rights occurring from the abolition of 'untouchability' may be availed of by the concerned persons.

- (1) 16 (2) 16-A (3) 15 (4) 15-A

56. आंतरराष्ट्रीय मानवीय कायदा _____ शी संबंधित आहे.

- (1) समुद्रा संबंधीचा कायदा
 (2) युद्ध संबंधीचा कायदा किंवा सशस्त्र विवादा संबंधीचा कायदा
 (3) आंतरराष्ट्रीय विवादांचे शांततापूर्ण सोडविणूकीचा कायदा
 (4) मानवाधिकारांचे उल्लंघन झाल्यास हस्तक्षेप कायदा

International Humanitarian Law relates to _____.

- (1) Laws of sea
 (2) Laws of war or Law of armed conflict
 (3) Laws of peaceful settlement of International Dispute
 (4) Law of Intervention in case of violation of Human Rights

57. भारत खालीलपैकी याचा भागीदार आहे.

- (a) नागरी आणि राजकीय अधिकारांचा आंतरराष्ट्रीय करार.
 (b) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक अधिकारांचा आंतरराष्ट्रीय करार.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) वरीलपैकी नाही

Among following, India is a party to the :

- (a) International covenant on civil and political rights.
 (b) International covenant on economic, social and cultural rights.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Both (a) and (b) (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

58. 'एमनेस्टी इंटरनेशनल' ची स्थापना _____ यांनी केली.

- (1) पीटर जॉन्सन यांनी सन 1961 मध्ये (2) पीटर बेनेनसन यांनी सन 1961 मध्ये
(3) लारसन एमनेस्ट यांनी सन 1961 मध्ये (4) उपरोक्त पैकी कोणीही नाही

'Amnesty International' was founded by _____.

- (1) Peter Jonson in 1961 (2) Peter Benenson in 1961
(3) Larsen Amnest in 1961 (4) None of the above

59. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 दिनांक _____ रोजी अंमलगत आला.

- (1) 17 सप्टेंबर 1989 (2) 30 जानेवारी 1990
(3) 29 नोव्हेंबर 1990 (4) 12 सप्टेंबर 1989

The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 came into force from _____.

- (1) 17th September 1989 (2) 30th January 1990
(3) 29th November 1990 (4) 12th September 1989

60. हुंडा प्रतिबंधक कायदा, 1961 कलम 2 अन्वये स्पष्ट केलेली "मौल्यवान वस्तू" याचा अर्थ भारतीय दंड विधान, 1860 मधील _____ याप्रमाणेच आहे.

- (1) कलम 32 (2) कलम 45 (3) कलम 38 (4) कलम 30

The expression 'valuable security' which defined under section 2 of Dowry Prohibition Act, 1961 has the same meaning as in _____ of the Indian Penal Code, 1860.

- (1) Section 32 (2) Section 45 (3) Section 38 (4) Section 30

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

61. योग्य जोड्या जुळवा :

खटला	निर्णय
(a) मध्य प्रदेश सरकार वि. बाबुनाथ	(i) सर्वसाधारण अपवाद सिद्ध करण्याची जबाबदारी आरोपीची असते.
(b) बच्चनसिंग वि. पंजाब सरकार	(ii) जन्मठेपेचा कालावधी 20 वर्षे इतका गणला जावा.
(c) जी.एन. गोडसे वि. महाराष्ट्र सरकार	(iii) शिक्षेच्या धोरणाबाबत मार्गदर्शन
(d) एस.एन. भादोलकर वि. महाराष्ट्र सरकार	(iv) दुर्मिळातील दुर्मिळ गुन्ह्यासाठीच मृत्यूदंडाची शिक्षा दिली जावी.

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

Match the pairs :

Case Laws	Decision
(a) State of M.P. v/s. Babunath	(i) Burden to prove general exception lies on accused
(b) Bacchan Singh v/s. State of Punjab	(ii) Life imprisonment is to be reckoned as equivalent to 20 years
(c) G.N. Godse v/s. State of Maharashtra	(iii) Guidelines for sentencing policy
(d) S.N. Bhadolkar v/s. State of Maharashtra	(iv) Capital punishment only in rarest of rare cases

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

62. खालीलपैकी कोणत्या बाबी पोलीसांची कायदेशीर कर्तव्ये नाहीत ?

- (a) एखाद्या नशेतील व्यक्तीचा ताबा घेणे.
- (b) लोकांना निर्माण झालेला धोका टाळणे.
- (c) बालकल्याण निधीला योगदान देणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (c) (3) दोन्ही (a) आणि (c) (4) फक्त (b)

Which one of the following is/are **not** legal duties of police ?

- (a) to take charge of intoxicated person
- (b) to avert any danger to public
- (c) to contribute in child welfare fund

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (c) (3) Both (a) and (c) (4) Only (b)

63. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 मधील कलम _____ मध्ये आयुक्तांच्या अधिकारिते सहಾಯ्यक आयुक्त नेमण्याची तरतूद आहे.

- (1) 10 (2) 10A (3) 11 (4) 12

Section _____ of the Maharashtra Police Act, 1951 provides for appointment of Assistant Commissioner within Jurisdiction of Commissioners.

- (1) 10 (2) 10A (3) 11 (4) 12

64. खालीलपैकी कोणते विधान/ने चूक आहे/त ?

- (a) पोलीस अधिकाऱ्याला निलंबित केल्यास त्याचे सर्व अधिकार व कार्य देखील निलंबित होतात.
- (b) निलंबित पोलीस अधिकारी त्याच्या सर्व विशेषाधिकारांपासून वंचित केला जात नाही.
- (c) निलंबित पोलीस अधिकारी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या अधीन असतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (b) (2) फक्त (c)
- (3) फक्त (a) आणि (c) (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which one of the following statement/s is/are **incorrect** ?

- (a) If a Police Officer is suspended, his powers and functions are also suspended.
- (b) A suspended Police Officer is not deprived from his legal privileges.
- (c) A suspended Police Officer shall be subject to the control of his authorities.

Answer Options :

- (1) Only (b) (2) Only (c)
- (3) Only (a) and (c) (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

65. भारतीय दंड संहिता 1860 मधील प्रकरण _____ मध्ये निवडणूक संबंधित अपराधांची तरतूद दिलेली आहे.

- (1) प्रकरण IX (2) प्रकरण IX A (3) प्रकरण X (4) प्रकरण XI A

Under chapter _____ of the Indian Penal Code 1860, the provision of offences relating to election are given.

- (1) Chapter IX (2) Chapter IX A (3) Chapter X (4) Chapter XI A

66. भारतीय दंड संहिता 1860 नुसार खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर नाही/त ?

- (a) कोणत्याही न्यायालयासमोर बालगुन्हेगारीत्वाचा बचाव दाखल करता येतो.
 (b) फौजदारी खटला पूर्ण संपल्यानंतर बालगुन्हेगारीत्वाचा बचाव दाखल करता येत नाही.
 (c) मॅकनॉटनचा नियम मनोविकलत्रेच्या बचावाशी संबंधित आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (b) (2) फक्त (c) (3) फक्त (b) आणि (c) (4) फक्त (a)

According to Indian Penal Code 1860 which one of the following statement/s is/are not correct ?

- (a) Claim of Juvenility may be raised before any court.
 (b) Claim of Juvenility may not be raised after final disposal of the case.
 (c) Mcnaughten rule deals with plea of insanity.

Answer Options :

- (1) Only (b) (2) Only (c) (3) Only (b) and (c) (4) Only (a)

67. भारतीय दंड संहिता 1860 मधील _____ मध्ये जीवितास धोकादायक असलेल्या रोगाचा संसर्ग पसरवण्याच्या संभव असलेली घातकी कृतीच्या अपराधाची तरतूद दिलेली आहे.

- (1) कलम 268 (2) कलम 270 (3) कलम 279 (4) कलम 294 A

_____ of the Indian Penal Code 1860 provides for offence of malignant act likely to spread infection of disease dangerous to life.

- (1) Section 268 (2) Section 270 (3) Section 279 (4) Section 294 A

68. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 मधील कलम 2(4) मधील व्याख्येच्या अनुषंगाने योग्य पर्याय निवडा.

- (1) पोलीस शिपाई (2) आयुक्त
 (3) अधीक्षक (4) उप आयुक्त

As per the definition in Section 2(4) of the Maharashtra Police Act, 1951 choose the correct option :

- (1) Constable (2) Commissioner
 (3) Superintendent (4) Deputy Commissioner

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

69. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (a) एखाद्या व्यक्तिला किंवा घोड्यांना इशारा देणेकरिता पतंग उडवता येते.
 (b) सार्वजनिक ठिकाणी कोणत्याही व्यक्तिला उपद्रव निर्माण करता येणार नाही.
 (c) पोलीस ठाणे किंवा न्यायालय येथे व्यक्तिला धूम्रपान व थुंकता येणार नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
 (3) फक्त (b) आणि (c) (4) सर्व (a), (b), (c)

Which one of the following statement/s is/are correct ?

- (a) Person shall fly a kite so as to alarm to horses or persons.
 (b) No person shall commit nuisance at Public Places.
 (c) No person shall smoke or spit at Police Station or Court.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Only (b) and (c) (4) All (a), (b), (c)

70. भारतीय दंड संहिता 1860 मधील _____ मध्ये लोक सेवकाला क्षती पोचवण्याच्या धाकासंबंधीच्या अपराधाची तरतूद दिलेली आहे.

- (1) कलम 172 (2) कलम 177 (3) कलम 180 (4) कलम 189

The _____ of the Indian Penal Code 1860 provides for offence of threat of injury to public servant.

- (1) Section 172 (2) Section 177 (3) Section 180 (4) Section 189

71. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 कलम 14(1) अन्वये (निरीक्षकाच्या श्रेणीच्या किंवा त्याहून कमी श्रेणीच्या) प्रत्येक पोलीस अधिकाऱ्यास, त्याची नेमणूक झाल्यानंतर अनुसूची _____ मध्ये तरतूद केलेल्या नमुन्याप्रमाणे एक प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

- (1) IV (2) II (3) I (4) III

According to Section 14(1) of Maharashtra Police Act, 1951 Every Police Officer (of the grade of Inspector or below), shall on appointment receive a certificate in form provided in schedule _____.

- (1) IV (2) II (3) I (4) III

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

74. भारतीय दंड संहिता 1860 नुसार खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने चूक आहे/आहेत ?

- (a) "कपटीपणा" हा स्वतंत्र गुन्हा आहे.
 (b) कपटीपणाने संपत्ती लपवणे गुन्हा आहे.
 (c) कपटीपणाने लग्न करून घेणे गुन्हा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (c)
 (3) फक्त (b) (4) फक्त (b) आणि (c)

According to Indian Penal Code 1860 which one of the following statement/s is/are incorrect ?

- (a) "Fraud" in itself is an offence.
 (b) Fraudulent concealment of property is an offence.
 (c) Fraudulently going through marriage ceremony is an offence.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (c)
 (3) Only (b) (4) Only (b) and (c)

75. भारतीय दंड संहिता 1860 मधील सर्वसाधारण अपवादांच्या अनुषंगाने जोड्या लावा :

कलम	तरतूद
(a) 80	(i) कायदेशीर कृती करतांना अपघात
(b) 84	(ii) मनोविकल व्यक्तीची कृती
(c) 95	(iii) अल्पसा अपाय करणारी कृती
(d) 97	(iv) शरीराचा व मालमत्तेचा खाजगीरित्या बचाव करण्याचा हक्क

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

Match the following regarding general exception under Indian Penal Code 1860.

Section	Provision
(a) 80	(i) Accident in doing a lawful act
(b) 84	(ii) Act of person of unsound mind
(c) 95	(iii) Act causing slight harm
(d) 97	(iv) Right of private defence of the body and of property

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

76. पोलीसांच्या खालीलपैकी कोणत्या कृतीला तापदायक कृती म्हणतात ?

- (a) योग्य कारणांशिवाय एखाद्या ठिकाणी प्रवेश करणे.
 (b) संपत्तीचा अनावश्यक ताबा मिळवणे.
 (c) ताब्यातील व्यक्तीचा वैयक्तिक छळ करणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (b) (2) फक्त (c)
 (3) फक्त (b) आणि (c) (4) सर्व (a), (b), (c)

Which one of the following acts of Police Officer is/are called vexatious ?

- (a) Entry in any place without reasonable cause.
 (b) Unnecessary seizure of property.
 (c) Offering personal violence to a person in his custody.

Answer Options :

- (1) Only (b) (2) Only (c)
 (3) Only (b) and (c) (4) All (a), (b), (c)

77. पोलीसांना काही ठिकाणांवर मुक्त प्रवेशाचा अधिकार आहे अशी ठिकाणे म्हणजे :

- (a) मनोरंजनाचे ठिकाण (b) जमावाची जागा (c) सभेचे ठिकाण

वरीलपैकी कोणते बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (c)
 (3) दोन्ही (a) आणि (c) (4) सर्व (a), (b), (c)

The police shall have free access to every such place of _____.

- (a) Amusement (b) Assembly (c) Meeting

Which one of above is/are correct ?

- (1) Only (a) (2) Only (c)
 (3) Both (a) and (c) (4) All (a), (b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

78. योग्य जोड्या जुळवा :

शिक्षेचे सिद्धांत		दृष्टिकोन	
(a) सुडवादी सिद्धांत	(i)	हिंदुचे न्यायशास्त्र	
(b) प्रायश्चित्तात्मक सिद्धांत	(ii)	दंडात्मक दृष्टीकोन	
(c) प्रतिवारक सिद्धांत	(iii)	चिकित्सात्मक दृष्टीकोन	
(d) सुधारणावादी सिद्धांत	(iv)	उपयोगितावादी दृष्टीकोन	

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

Match the pairs :

Theories of Punishment		Approaches	
(a) Retributive Theory	(i)	Hindu Jurisprudence	
(b) Expiatory Theory	(ii)	Punitive Approach	
(c) Deterrent Theory	(iii)	Therapeutic Approach	
(d) Reformatory Theory	(iv)	Utilitarian Approach	

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

79. भारतीय दंड संहिता 1860 नुसार "दस्तऐवज" च्या अनुषंगाने खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- कोणत्याही घटकावर कोणताही मजकूर वर्णिला असेल की जो पुराव्यादाखल स्विकारता येईल तर त्याला दस्तऐवज म्हणतात.
- धनकोवर काढलेल्या धनादेशाला दस्तऐवज म्हणता येत नाही.
- एखादा नकाशा व आराखडा पुराव्यादाखल स्विकारता येत असेल तर त्याला दस्तऐवज म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- फक्त (a)
- फक्त (c)
- फक्त (a) आणि (c)
- सर्व (a), (b), (c)

Which one of the following statement/s is/are correct in the light of term "document" under IPC 1860 ?

- Any matter described upon any substance to be used as an evidence is a document.
- A cheque upon a Banker is not a document.
- A map or plan to be used as evidence is a document.

Answer Options :

- Only (a)
- Only (c)
- Only (a) and (c)
- All (a), (b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

80. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 मधील अपराध व शिक्षांच्या अनुषंगाने जोड्या लावा.

कलम	तरतूद
(a) 108	(i) सार्वजनिक विहीरी वगैरे मधील पाणी दूषित करणे.
(b) 110	(ii) लोकांसमोर असभ्य वर्तन करणे.
(c) 122	(iii) सूर्यास्त व सूर्योदय यांच्या दरम्यान संशयास्पद स्थितीत सापडणे.
(d) 123	(iv) प्राधिकारावाचून शस्त्र बाळगणे.

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

Match the following regarding offences and punishment under the Maharashtra Police Act, 1951.

Section	Provision
(a) 108	(i) Defiling water in public wells etc.
(b) 110	(ii) Behaving indecently in public
(c) 122	(iii) Being found under suspicious circumstances between sunset and sunrise
(d) 123	(iv) Carrying weapon without authority

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

81. फौजदारी प्रक्रिया संहिता 1973 च्या कलम 41 अन्वये पोलिसांना वॉरंटशिवाय गुन्हेगारास केव्हा अटक करता येते ?

- (1) पोलीस आयुक्तांचा आदेश असेल तर
- (2) पालिका आयुक्तांच्या आदेशावरून
- (3) दखलपात्र गुन्हा असेल तर
- (4) वर्तमानपत्रातील प्रसिद्ध झालेल्या लेखावरून

According to Section 41 of the Criminal Procedure Code, 1973 when can police arrest a person without warrant ?

- (1) On the orders of the Police Commissioner
- (2) On the orders of the Municipal Commissioner
- (3) If it is a cognizable offence
- (4) On the basis of a article published in the newspaper

82. जोड्या लावा :

(a) अटकपूर्व जामीन	(i) पहिली अनुसूची
(b) समरी खटला	(ii) वॉरंट शिवाय अटक
(c) दखलपात्र गुन्हा	(iii) अटकेची शक्यता
(d) जामीनपात्र किंवा अजामीनपात्र गुन्हा	(iv) प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)

Match the following :

(a) Anticipatory Bail	(i) First Schedule
(b) Summary Trial	(ii) Arrest Without Warrant
(c) Cognizable Offence	(iii) Apprehension of Arrest
(d) Bailable or non-bailable Offence	(iv) Judicial Magistrate First Class

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

83. योग्य उत्तर निवडा

फौजदारी प्रक्रिया संहितेनुसार एकदा काढलेले वॉरंट किती कालावधीसाठी अंमलात असते ?

- (a) एक वर्ष
- (b) पाच वर्षे
- (c) ज्या कोर्टाने काढले असेल त्या कोर्टाकडून रद्द होईपर्यंत
- (d) त्याची अंमलबजावणी होईपर्यंत

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) फक्त (d) (4) (c) आणि (d)

Choose the **correct** answer

According to CrPC, what is the duration for which warrant issued remains in force ?

- (a) One year
- (b) Five years
- (c) Untill it is cancelled by the court which issued it.
- (d) Untill it is executed

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (d) only (4) (c) and (d)

84. फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 च्या कलम 125 अन्वये कोणाला निर्वाह भत्ता मिळू शकतो ?

- (1) व्यक्तीची, स्वतःचा निर्वाह करण्यास असमर्थ असलेली पत्नी.
- (2) व्यक्तीचे, स्वतःचा निर्वाह करण्यास असमर्थ असलेले औरस व अनौरस अज्ञान बालक
- (3) व्यक्तीचे, स्वतःचा निर्वाह करण्यास असमर्थ असलेले वडील किंवा आई
- (4) वरील सर्व

As per section 125 Criminal Procedure Code 1973, who are entitled to get maintenance allowance ?

- (1) Person's wife who is unable to maintain herself.
- (2) Person's legitimate or illegitimate minor child, who is unable to maintain itself.
- (3) Person's father or mother, who is unable to maintain himself or herself.
- (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

85. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्याच्या कोणत्या कलमान्वये गुह्यातील बळीचे चारित्र्य अथवा त्याचा लैंगिक पूर्वानुभव याचा गुन्हा सिद्ध करताना संबंध नसतो ?

- (1) कलम 50 (2) कलम 52 (3) कलम 53-A (4) कलम 54

According to which section of the Indian Evidence Act, the evidence of character or previous sexual experience of victim is not relevant ?

- (1) Section 50 (2) Section 52 (3) Section 53 A (4) Section 54

86. पुढील विधानांचा भारतीय साक्षी पुरावा कायद्यासंदर्भात विचार करा.

- (a) एखाद्या व्यक्तीची सही अथवा हस्ताक्षर तज्ज्ञाकडे न पाठवता देखील कोर्टात शाबित करता येवू शकतील.
 (b) मृत्युपूर्व जबाबाचा ठराविक नमुना असतो, त्याच नमुन्यात तो घ्यावा लागतो.

योग्य उत्तर निवडा.

- (1) (a) बरोबर असून (b) चूक आहे.
 (2) (a) चूक असून (b) बरोबर आहे.
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत.
 (4) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने चूक आहेत.

Think about the following statements in relation to Indian Evidence Act.

- (a) Signature or handwriting of any person may be proved in the court without sending it to the Expert.
 (b) There is a fixed format of taking "dying declaration" and it should be taken in that format only.

Choose the correct answer.

- (1) (a) is correct and (b) is wrong.
 (2) (a) is wrong and (b) is correct.
 (3) (a) and (b) both the statements are correct.
 (4) (a) and (b) both the statements are wrong.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

87. पुढील विधानांचा विचार करा :

- (a) फौजदारी प्रक्रिया संहिता 1973 च्या तरतूदी जम्मू काश्मीर राज्य सोडून संपूर्ण भारतास लागू होतात.
 (b) भारतीय पुरावा कायदा 1872 च्या तरतूदी जम्मू काश्मीर राज्यांसह संपूर्ण भारतात लागू होतात.

योग्य उत्तर निवडा :

- (1) विधान (a) चूक असून (b) बरोबर आहे.
 (2) विधान (a) बरोबर असून (b) चूक आहे.
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने चूक आहेत.
 (4) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत.

Think about the following statements :

- (a) Criminal Procedure Code 1973 extends to whole of India except the state of Jammu and Kashmir.
 (b) The Indian Evidence Act 1872, applies to the whole of India including the state of Jammu and Kashmir.

Choose the correct answer :

- (1) (a) is wrong (b) is correct.
 (2) (a) is correct (b) is wrong.
 (3) Both the statements (a) and (b) are wrong.
 (4) Both the statements (a) and (b) are correct.

88. फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कोणत्या कलमासाठी जिल्हा दंडाधिकारी त्याच्या अधिकार क्षेत्राच्या स्थानिक सीमांच्या आत, कोणत्याही मिरवणूकीत शस्त्रे बाळगण्यास प्रतिबंध करू शकतो ?

- (1) कलम 149 (2) कलम 144 A
 (3) कलम 144 (1) (4) कलम 152 A

Under which Section of CrPC, the District Magistrate can prohibit the carrying of arms in any procession in any area within the local limits of his jurisdiction ?

- (1) Section - 149 (2) Section - 144 A
 (3) Section - 144 (1) (4) Section - 152 A

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

89. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्यांतर्गत पुढीलपैकी कोणता कबुलीजबाब कोर्टात अ-ग्राह्य असतो ?

- (1) पोलीस अधिकाऱ्यासमोर आरोपीने धमकी पोटी दिलेला कबुलीजबाब.
- (2) कनिष्ठाने वरिष्ठ अधिकाऱ्यासमोर दबावाखाली दिलेला कबुलीजबाब.
- (3) पोलिसांचे सान्निध्यात असताना दिलेला कबुलीजबाब.
- (4) वरील सर्व

Which of the following type of confession is unacceptable by the court, according to Evidence Act ?

- (1) Confession made to a police officer by accused under threat.
- (2) Confession made by a lower grade person to senior officer under pressure.
- (3) Confession given in presence of police.
- (4) All of the above

90. पुढीलपैकी कोणत्या कार्यवाहीस भारतीय साक्षी पुरावा कायदा लागू होत नाही ?

(1) जिल्हा न्यायालयाची कार्यवाही	(2) सत्र न्यायालयाची कार्यवाही
(3) लवादा पुढील कार्यवाही	(4) वरीलपैकी नाही

To which of the following proceedings the Indian Evidence Act does **not** apply ?

(1) Proceedings of the District Court	(2) Proceedings of the Session Court
(3) Proceedings before an Arbitrator	(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

91. फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या व योग्य उत्तर निवडा :

- (a) विशेष न्याय दंडाधिकारी आणि विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी या समानार्थी संज्ञा आहेत.
 (b) समन्स केस म्हणजे ज्या मध्ये गुन्हाकारिता फाशीची किंवा जन्मठेपेची किंवा 2 वर्षांपेक्षा जास्त शिक्षा असते.

योग्य उत्तर निवडा :

- (1) विधान (a) बरोबर असून (b) चूक आहे. (2) (a) विधान चूक असून (b) विधान बरोबर आहे.
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत. (4) (a) आणि (b) दोन्ही विधाने चूक आहेत.

Think about the following statements in relation to Criminal Procedure Code and choose correct answer.

- (a) Special judicial magistrate and special executive magistrate are synonomous terms.
 (b) Sumon's case means where punishment for an offence is capital punishment or life imprisonment or punishment for more than 2 years is there.

Choose the correct answer.

- (1) (a) is correct and (b) is wrong. (2) (a) is wrong and (b) is correct.
 (3) Both (a) and (b) are correct. (4) Both (a) and (b) are wrong.

92. योग्य उत्तर निवडा

ज्या गुन्हाला फाशीची अथवा जन्मठेपेची शिक्षा आहे, असा अपराध केला असला तरी फौजदारी प्रक्रिया संहिता मधील तरतूदीनुसार पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या आरोपीना जामिनावर सोडता येते ?

- (a) 16 वर्षांपेक्षा कमी वयाचा आरोपी
 (b) कोणत्याही वयाची स्त्री
 (c) कोणताही आजारी अथवा दुर्बळ व्यक्ती

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) (a) आणि (c)
 (3) (b) आणि (c) (4) वरीलपैकी सर्व

Choose the correct answer :

Under the provisions of Criminal Procedure Code when any offence which is punishable by death or life Imprisonment is committed then also, who may be released on bail from the following persons ?

- (a) Person under the age of 16 years
 (b) A woman of any age
 (c) Any sick or infirm person

Answer options :

- (1) only (a) (2) (a) and (c)
 (3) (b) and (c) (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

93. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्याच्या तरतूदीप्रमाणे पुढीलपैकी कोणता पुरावा हा निर्णायक पुरावा मानला जातो ?

- (a) DNA तज्ज्ञानी दिलेला पुरावा
- (b) वैद्यकीय तज्ज्ञांचे मत
- (c) बोटांचे ठसे घेणाऱ्या तज्ज्ञाचा पुरावा
- (d) तज्ज्ञ लेखकाने पाठ्य पुस्तकात व्यक्त केलेले मत

योग्य उत्तर निवडा.

- (1) (b) आणि (d)
- (2) (a) आणि (c)
- (3) वरीलपैकी नाही
- (4) वरील सर्व निर्णायक पुरावे आहेत

Which of the following evidence is conclusive evidence according to the provisions of Indian Evidence Act ?

- (a) Evidence of DNA Expert
- (b) Opinion of Medical Expert
- (c) Evidence of fingerprint Expert
- (d) Opinion expressed in text-book by specialist author

Choose the correct answer.

- (1) (b) and (d)
- (2) (a) and (c)
- (3) None of the above
- (4) All are conclusive evidence

94. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्याच्या संदर्भात जोड्या लावा.

(A)

(B)

(a) खंडनयोग्य गृहीतक	(i) गृहीत धरले जाईल
(b) अखंडनीय गृहीतक	(ii) निर्णायक पुरावा
(c) तथ्यासंबंधी गृहीतक	(iii) गृहीत धरू शकतो

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)
(1) (i)	(iii)	(ii)
(2) (ii)	(i)	(iii)
(3) (iii)	(ii)	(i)
(4) (i)	(ii)	(iii)

In relation to Indian evidence Act match the following.

(A)

(B)

(a) Rebuttable Presumption	(i) Shall presume
(b) Irrebuttable Presumption	(ii) Conclusive proof
(c) Presumption of facts	(iii) May presume

Answer Options :

(a)	(b)	(c)
(1) (i)	(iii)	(ii)
(2) (ii)	(i)	(iii)
(3) (iii)	(ii)	(i)
(4) (i)	(ii)	(iii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

95. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्यांतर्गत खालीलपैकी कोणता दस्तऐवज सार्वजनिक दस्तऐवज नाही ?

- (1) केंद्र सरकार अगर राज्य सरकार यानी पास केलेले कायदे.
- (2) परकीय देशाचे कायदे आणि त्याचे रेकॉर्ड्स.
- (3) आयकर खात्याकडे भरलेले रिटर्नस.
- (4) खाजगी नागरीकाचे नोंदणी न केलेले मृत्युपत्र.

Which of the following documents is **not** public document according to Indian Evidence Act ?

- (1) Documents forming the acts passed by Central or State Government.
- (2) Laws/Acts or records of the acts of a foreign country.
- (3) Returns filed with Income Tax Department.
- (4) Unregistered will of a private person.

96. एखाद्या व्यक्तीच्या ठावठिकाणा _____ कळला नसेल तर ती व्यक्ती ह्यात नाही असे गृहीत धरले जाते.

- (1) 12 वर्षे
- (2) 10 वर्षे
- (3) 7 वर्षे
- (4) 3 वर्षे

The law presumes a person as dead if a person has not been heard of for _____.

- (1) 12 years
- (2) 10 years
- (3) 7 years
- (4) 3 years

97. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्याच्या कलम 91 नुसार जेव्हा कायद्याने लोक अधिकारी म्हणून लेखी नेमणूक करणे गरजेचे असते व कोणी विशिष्ट व्यक्ती असा अधिकारी म्हणून वागला आहे असे जेव्हा दाखविण्यात येते तेव्हा ज्याद्वारे त्याची नेमणूक केली तो लेखी कागद _____.

- (1) सिद्ध करावा लागतो
- (2) संबंधित नसतो
- (3) गृहीत धरला जात नाही
- (4) सिद्ध करावा लागत नाही

According to section 91 of the Indian Evidence Act when a public officer is required by law to be appointed in writing, and when it is shown that any particular person has acted as such officer, the writing by which he is appointed ?

- (1) needs to be proved
- (2) is irrelevant
- (3) is not presumed
- (4) need not be proved

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

98. पुढील विधानांचा फौजदारी प्रक्रिया संहिता 1973 च्या संदर्भात विचार करा :

- (a) वॉरंटासाठी जांमिन देता येतो.
 (b) पकड वॉरंटाची अंमलबजावणी भारतात किंवा भारताबाहेर कोठेही करता येते.

योग्य उत्तर निवडा :

- (1) (a) विधान बरोबर असून (b) चूक आहे. (2) (b) विधान बरोबर असून (a) चूक आहे.
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत. (4) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत.

Think about the following statements in relation to Criminal Procedure Code 1973.

- (a) Surety may be provided for the warrant.
 (b) Arrest warrant may be executed anywhere in or outside India.

Choose the correct answer :

- (1) (a) is correct (b) is wrong. (2) (b) is correct (a) is wrong.
 (3) Both (a) and (b) are wrong. (4) Both (a) and (b) are correct.

99. जेव्हा देण्यात येणारा पुरावा हा राज्याच्या कामकाजाच्या अप्रकाशित नोंदीशी संबंधित असेल तेव्हा असा पुरावा देण्यासाठी भारतीय पुरावा कायद्याच्या कलम 123 नुसार कोणाच्या परवानगीची गरज असते ?

- (1) राज्याचे मुख्यमंत्री (2) राज्याचे राज्यपाल
 (3) राज्याचे गृहमंत्री (4) संबंधित विभाग प्रमुख

When any evidence derived from unpublished official records relating to any affairs of state, is to be given, then to give such evidence whose permission is required as per section 123 of the Indian Evidence Act ?

- (1) Chief Minister of the state (2) Governor of the state
 (3) Home Minister of the state (4) Head of the concerned department

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

100. _____ यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या शिफारसीवरून 2013 मध्ये फौजदारी प्रक्रिया संहितेत सुधारणा करण्यात आली.

(1) न्यायमूर्ती पी.बी. सावंत

(2) न्यायमूर्ती जे. एस. वर्मा

(3) न्यायमूर्ती श्रीकृष्ण

(4) न्यायमूर्ती रंजना देसाई

The code of criminal procedure was amended in 2013 on the recommendations of the Committee headed by _____.

(1) Justice P.B. Sawant

(2) Justice J.S. Verma

(3) Justice Srikrishna

(4) Justice Ranjana Desai

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कोंपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवागल ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्रमांक 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. (1) (2) (3) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL